Коминике Управног одбора Савјета за провођење мира

Наглашавајући да провођење Општег оквирног споразума за мир и даље представља темељ за стабилну, сигурну и просперитетну Босну и Херцеговину (БиХ), Управни одбор Савјета за провођење мира (Peace Implementation Council) подсјећа све стране на њихову обавезу да у потпуности поштују Општи оквирни споразум за мир, све његове анексе и одлуке високог представника. Управни одбор још једном потврђује своје неупитно опредјељење за територијални интегритет и темељну структуру БиХ као јединствене и суверене државе, која се састоји од два ентитета. Управни одбор понавља да ентитети немају право на отцјепљење од БиХ и да они правно постоје само на основу Устава БиХ. Управни одбор подсјећа власти у БиХ да је Устав БиХ саставни дио Општег оквирног споразума за мир и да су одлуке Уставног суда БиХ коначне и обавезујуће и морају да се спроводе. Управни одбор још једном потврђује своју пуну подршку високом представнику у обезбјеђењу пуног поштивања Општег оквирног споразума за мир у БиХ и провођењу његовог мандата у складу са Анексом 10 и одговарајућим резолуцијама Савјета безбједности УН-а, што остаје непромијењено. Управни одбор подвлачи да међународна заједница и даље задржава потребне инструменте за осигурање провођења Општег оквирног споразума за мир. Управни одбор Савјета за провођење мира наглашава потребу за пуном имплементацијом програма 5+2, што је и даље услов за затварање Канцеларије високог представника.

Политички директори Управног одбора Савјета за провођење мира (УО ПИЦ-а) састали су се 19. и 20. јуна 2024. у Сарајеву како би процијенили прилике које се тичу Општег оквирног споразума за мир (ООСМ) у Босни и Херцеговини (БиХ). Дводневна сесија била је фокусирана на кључне шансе и изазове са којима се БиХ суочава.

УО ПИЦ-а поздравља одлуку Европског савјета од 21. марта 2024. године да отвори приступне преговоре са БиХ, што је историјски тренутак за ову државу и све њене грађане. УО ПИЦ-а позива све институције и политичке актере у БиХ да искористе ову прилику и раде заједно на предузимању свих неопходних корака ка јачању демократије, учвршћивању владавине права, гарантовању основних права и слобода, те борби против распрострањене корупције.

УО ПИЦ-а очекује од органа власти БиХ да без даљег одлагања усвоје државни буџет за 2024. годину, који мора на адекватан начин подржати способност свих државних институција да правилно функционишу и испуњавају своје уставне и законске обавезе, укључујући и оне које произлазе из процеса евроатлантских интеграција.

УО ПИЦ-а наглашава да су поштени и транспарентни избори од суштинског значаја за функционалну демократију и позива све актере у БиХ да осигурају неометано провођење локалних избора 6. октобра 2024. године. УО ПИЦ-а позива грађане БиХ да искористе своје уставно и демократско право и гласају на изборима, који би се требали одржати уз повећан ниво транспарентности и интегритета. УО ПИЦ-а је поздравио излагање др. Ирене Хаџиабдић, предсједнице Централне изборне комисије БиХ, о припремама за локалне изборе те је похвалио активности и још једном изразио своју снажну подршку Централној изборној комисији БиХ. Представници ЕУ, ОЕБС-а и САД-а информисали су УО ПИЦ-а о пилот-пројектима који имају за циљ побољшање интегритета и ефикасности изборног процеса.

УО ПИЦ-а је разговарао о општем политичком амбијенту у БиХ, уз обраћање потпредсједника РС Ћамила Дураковића о најновијим

дешавањима у ентитету РС, укључујући и тренутну ситуацију у Сребреници.

УО ПИЦ-а најоштрије осуђује флагрантне нападе владајуће коалиције у Републици Српској (РС) на Општи оквирни споразум за мир, уставни и правни поредак БиХ, те њен суверенитет и територијални интегритет. Суверенитет припада Босни и Херцеговини као јединственој држави, чији је територијални интегритет загарантован Општим оквирним споразумом за мир. Ентитети унутар Босне и Херцеговине нису државе, они постоје искључиво на основу Устава БиХ и немају никакав сопствени суверенитет. Стога, УО ПИЦ-а позива владајућу коалицију у РС да обустави све активности које подривају државу, њене органе власти и њен мултиетнички карактер. УО ПИЦ-а понавља да међународна заједница задржава неопходне инструменте за осигурање поштивања Општег оквирног споразума за мир.

УО ПИЦ-а је такође појаснио да Република Српска није потписница Општег оквирног споразума за мир. Стране у Споразуму обавезале су се да ће у потпуности поштовати суверену једнакост, територијални интегритет и политичку независност Босне и Херцеговине и да ће у потпуности поштовати и промовисати испуњавање обавеза преузетих анексима Општег оквирног споразума за мир, укључујући и њен Устав.

УО ПИЦ-а је примио на знање чињеницу да је из процедуре у Народној Скупштини РС повучен Нацрт закона о посебном регистру и јавности рада непрофитних организација те изражава жаљење због негативног ефекта и штете коју је овај нацрт закона већ произвео када су у питању простор за грађанско дјеловање, слобода удруживања и слобода изражавања. УО ПИЦ-а даље позива власти РС да повуку одлуку о криминализацији клевете, као и да обуставе све активности које угрожавају политички плурализам, слободу медија, слободу говора и простор за цивилно друштво, те стигматизују мањине. Оваквом поступању није мјесто у демократском друштву и у супротности је са вишеструко истакнутим опредјељењем руководства РС да ради на напретку цијеле земље ка европским интеграцијама.

УО ПИЦ-а позива власти у ФБиХ да брзо изврше преостала именовања у Уставни суд ФБиХ и у регулаторна тијела те да усвоје и проведу законе који осигуравају већу транспарентност и интегритет јавних функција, сузбијају корупцију и подржавају економски раст. Ови кораци су неопходни за даље унапређење функционалности ентитета.

УО ПИЦ-а оштро осуђује беспримјерне притиске на правосуђе, посебно на Уставни суд БиХ. УО подсјећа институције РС да су одлуке Уставног суда БиХ коначне и обавезујуће те да су ентитети дужни да се у потпуности придржавају Устава и одлука институција Босне и Херцеговине. УО ПИЦ-а поздравља именовање једног судије у Уставни суд БиХ од стране Представничког дома ФБиХ и позива Народну скупштину РС-а да брзо изврши именовање двоје судија како би се успоставио пуни састав Уставног суда БиХ у циљу осигурања његовог ефикасног функционисања.

Надаље, напади на високог представника и подривање његових активности озбиљно утичу на провођење цивилних аспеката Општег оквирног споразума за мир. УО ПИЦ-а позива на хитно напуштање политике РС о непризнавању и несарадњи са високим представником. УО ПИЦ-а упозорава да је поштивање Општег оквирног споразума за мир у БиХ обавеза и очекује од власти РС-а да конструктивно сарађују са високим представником.

УО ПИЦ-а охрабрује домаће власти да се конструктивно ангажују у проналажењу прихватљивог и одрживог рјешења за питање државне имовине, што представља кључни елеменат Програма 5+2. Нерјешавање овог питања озбиљно утиче на инвестиције и привредни раст државе.

Генерална скупштина Уједињених нација усвојила је 23. маја Резолуцију о Међународном дану комеморације и сјећања на геноцид у Сребреници 1995. године. УО ПИЦ-а позива све јавне званичнике у БиХ да окончају праксу негирања геноцида и да раде заједно на изградњи повјерења и разумијевања у интересу стабилности, мира и просперитета БиХ.

УО ПИЦ-а позива све стране да промовишу окружење које ће погодовати помирењу, а које се може градити само на истини, миру и правди. Сви политички лидери у БиХ имају одговорност да воде овај процес, заснован на дијалогу и међусобном поштовању. То захтијева прихватање и признавање чињеница, подучавање будућих генерација истини, одавање почасти и сјећање на све жртве без обзира на њихову националност, рад на лоцирању, проналаску и идентификацији несталих, те истрагу и кривично гоњење осумњичених који су и даље на слободи. Дијалог и повјерење су предуслови за стабилност и просперитет Босне и Херцеговине, као и за одржив економски развој.

УО ПИЦ-а похваљује напоре господина Џонатана Менутија, првог замјеника високог представника и супервизора за Брчко Дистрикт, у раду са чланицама Управног одбора на проведби Дејтонског мировног споразума, имплементацији Програма 5+2 и креирању динамичних реформи у Брчко Дистрикту. УО ПИЦ-а изражава добродошлицу господину Луису Кришоку, који ће да преузме улогу првог замјеника високог представника и супервизора за Брчко Дистрикт.

УО ПИЦ-а одржаће свој сљедећи редовни састанак 3. и 4. децембра 2024. године.